

COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET LEEFMILIEU EN DE
MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING

van

WOENSDAG 15 FEBRUARI 2017

Namiddag

Samengevoegde vragen van

- mevrouw Catherine Fonck aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het verslag van de Federale Controle- en Evaluatiecommissie Euthanasie" (nr. 14660)
- mevrouw Anne Dedry aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het rapport van de Controlecommissie Euthanasie" (nr. 14985)
- mevrouw Anne Dedry aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het aanscherpen van de controle op de euthanasiewet" (nr. 14986)
- [mevrouw Valerie Van Peel aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de euthanasiecommissie" \(nr. 14989\)](#)
 - o [antwoord van de minister](#)
 - o [repliek](#)
- de heer Philippe Blanchart aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het verslag van de Federale Controle- en Evaluatiecommissie Euthanasie" (nr. 16157)

Catherine Fonck (cdH): Madame la présidente, avons-nous prévu un débat au cours duquel nous entendrons la Commission fédérale de contrôle et d'évaluation de l'euthanasie au niveau du Parlement ou pas?

La **présidente**: Évidemment. Vous le savez tous puisque l'agenda est prévu depuis un mois. La semaine prochaine, nous recevons la commission d'évaluation Euthanasie.

Catherine Fonck (cdH): Cette question-ci ne vient pas d'être déposée; elle l'a été avant que je reçoive cette information. Madame la ministre, j'imagine que vous avez pris connaissance du rapport de la Commission fédérale. La question n'a plus beaucoup de sens puisque la commission sera entendue ici. Certains points me semblent importants et j'y viendrai avec la Commission fédérale elle-même.

Une série de recommandations et de suggestions sont également faites par la commission. On peut également trouver interpellants un certain nombre de points. Pour ne pas faire le débat avec vous alors que les questions s'adressent en partie à la commission, j'aborderai cette question de manière large ici. Il est intéressant que vous nous donniez votre analyse de ce rapport. Cela fera évidemment partie intégrante du débat de la semaine prochaine.

La **présidente**: Considérez que vous interrogez la ministre et que la semaine prochaine, c'est la commission que l'on entend. Soyez brefs et n'adressez vos questions qu'à la ministre!

Anne Dedry (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, ik heb twee vragen ingediend, namelijk één over de controle op de euthanasiewet en één over het rapport van de controlecommissie, waarover wij volgende week meer zullen horen.

Mijn vraag over de controle op de euthanasiewet stel ik naar aanleiding van een opiniestuk van artsen en ethici in *De Standaard*, waarbij werd gevraagd de euthanasiewet onbevangingen te evalueren. Positief hierbij is dat niemand vroeg om de euthanasiewet strenger te maken, maar men vond wel dat de moeilijkheden moesten worden aangepakt. Men vond het ondertussen echt wel tijd om dat debat te voeren. Tevens vond men dat er sprake was van onderregistratie. Dat was, kort samengevat, de inhoud van het opiniestuk.

Mevrouw de minister, wat is uw mening in verband met de onderregistratie? Wat wilt en kunt u daaraan doen?

Moeten wij volgens u niet evolueren naar een commissie die zich vooraf uitspreekt bij psychische problemen, maar niet achteraf? Er wordt ook gepleit voor betere communicatie en tevens wordt er gevraagd om een psychiater van het multidisciplinair team deel te laten uitmaken van zo'n commissie.

Een tweede reeks vragen gaat over een nieuw rapport van de Federale Controle- en Evaluatiecommissie Euthanasie. De cijfers van het vorig en het nieuw rapport zijn moeilijk te vergelijken, omdat men dementie op een andere manier heeft gevalideerd en een andere definitie heeft opgenomen. Het wordt wel zeer moeilijk om de discussie over psychisch lijden goed te voeren als men de definities van de begrippen in de twee rapporten verandert. Men kan dan immers niet meer vergelijken. De cijfers zijn nu niet eenduidig, wat heel vervelend is.

Zult u aan de FCEE vragen om een dergelijke verwarring in het vervolg te vermijden en een eenduidige categorisering af te spreken die altijd geldt?

Het overige zal volgende week aan bod komen.

Valerie Van Peel (N-VA): Mevrouw de minister, ik zal niet alles herhalen. Het opiniestuk dat collega Dedry heeft aangehaald, was ook de aanleiding tot deze vraag. Voor alle duidelijkheid, wij willen zeker de wet niet ter discussie stellen. Bij een dergelijke wet is het beter om eens te veel te evalueren dan eens te weinig, want dit gaat om het meest essentiële van het mens-zijn.

Eén punt uit het opiniestuk werd door collega Dedry niet aangehaald, net wat ik het meest stuitend vond, naast wat zij wel heeft vermeld. Er was ook kritiek van deze ethici en artsen op de werking van de commissie zelf. Dat ging vooral over het feit dat zij zich volgens hen als een soort van rechtbank gedraagt. Ik leg het uit. Volgens hen stelt de wet dat moet worden nagegaan of er werd voldaan aan de wettelijke voorwaarden, terwijl de commissie ook gevallen goedkeurt waarbij niet aan alle, maar alleen aan de essentiële voorwaarden werd voldaan. Dat zou dan een interpretatie zijn. Anderzijds meet zij zich ook de rol van wetgever toe, door de wet herhaaldelijk opnieuw te interpreteren en zo het toepassingsgebied van de wet uit te breiden.

Dat is ernstige kritiek en het is belangrijk om daarop te antwoorden, mevrouw de minister. Ik denk terug aan de uitgebreide discussie die aan de wetgeving is voorafgegaan om terecht uit te monden in een uitgebalanceerde tekst, met wat deze precies moet inhouden. Het is absoluut niet mijn bedoeling om de wet in vraag te stellen, integendeel, maar bij dergelijke opmerkingen van artsen en ethici, en in dat aantal, begin ik mij wel de vraag te stellen naar de uitvoering van de wet en de rol die de commissie daarbij speelt. Ik ben heel blij dat betrokkenen volgende week naar de commissie komen, maar ik zou u als minister willen vragen hoe u tegen zo'n opiniestuk en zo'n kritiek aankijkt. Hoe analyseert u dat? Het gaat hier immers over belangrijke zaken.

[\(naar boven\)](#)

Philippe Blanchart (PS): Monsieur le président, je me joindrai donc à la proposition de Mme la présidente et serai très bref puisque je ne suis pas membre de la commission et que j'apprends à l'instant que la commission de contrôle viendra présenter son rapport la semaine prochaine. Je me contenterai donc juste d'obtenir la vision de la ministre sur les conclusions du rapport.

Maggie De Block, ministre: Monsieur le président, je pense que la question de M. Blanchart concernant le soutien et l'accueil des réfugiés du Soudan est arrivée par erreur.

Le septième rapport bisannuel, récemment publié, de la Commission fédérale de contrôle et d'évaluation de l'euthanasie comporte bien plus de données que les rapports précédents et a, notamment, pour objectif de rendre la pratique de l'euthanasie dans notre pays transparente, aussi bien pour les autorités que pour le grand public.

Mevrouw Dedry, het kan zijn dat er ondertussen een andere, fijnere methode voor onderzoek wordt gehanteerd waardoor men niet alle cijfers naast elkaar kan leggen. Dan is het gedurende een jaar moeilijk, net zoals dat het geval was bij de overgang van de frank naar de euro. Ik neem aan dat het volgend jaar gemakkelijker zal gaan, althans als men het niet opnieuw wijzigt.

La nouveauté de ce rapport est l'utilisation du Code CIM-10 (classification statistique internationale des maladies et des problèmes de santé connexes). L'objectif de ce codage est de classer dans la bonne catégorie les maladies à l'origine d'une demande d'euthanasie.

Comme l'a dit Mme Fonck, le nombre d'euthanasies enregistrées pour maladies psychiatriques n'a pas augmenté au cours des quatre dernières années. Pour 2014 et 2015, elles représentent 3,1 % des déclarations. L'analyse des déclarations d'euthanasie pour ces patients psychiatriques a démontré que l'examen d'une telle demande d'euthanasie se révèle très complexe et demande beaucoup de temps. Ce temps doit permettre au médecin de s'assurer que la demande du patient est bien constante, volontaire et qu'il est bien informé, comme le prescrit la loi. Les conditions prévues par la loi doivent toutes être remplies et le patient doit se trouver dans une situation médicale sans issue, et faire état d'une souffrance psychique constante et insupportable qui ne peut être apaisée et qui résulte d'une affection accidentelle ou pathologique grave et incurable. Toutes les possibilités thérapeutiques reconnues doivent donc être épuisées.

Les avis des médecins indépendants jouent un rôle très important dans le processus de clarification de la demande, étant donné que la grande majorité des patients ne décèdent pas à brève échéance. Deux avis sont nécessaires, dont au moins un doit émaner d'un psychiatre.

L'analyse des documents d'enregistrement a relevé que les deux avis proviennent presque toujours de deux psychiatres, ce qui témoigne d'un souci majeur de réaliser l'examen de manière approfondie.

De Controle- en Evaluatiecommissie moet alle aangiftes van gevallen van euthanasie minutieus onderzoeken, met inbegrip dus van dossiers waarin het gaat om euthanasie op basis van een psychiatrische aandoening. Indien nodig vraagt de commissie ook nog bijkomende inlichtingen aan de behandelend arts.

Zoals de wet voorschrijft, is het verslag van de commissie in de eerste plaats bestemd voor het Parlement. De commissie is ook opgericht door het Parlement. De Kamer is vanzelfsprekend meester van haar werkzaamheden. De bespreking van het tweejaarlijks rapport volgende week lijkt mij inderdaad een goede gelegenheid om een balans op te maken van onze wetgeving op het vlak van de eindelevensproblematiek en euthanasie.

Meerdere collega's pleitten ook voor een evaluatie van de wet. We zullen eerst het debat van 22 februari hier in de commissie afwachten. Ook de precieze opdracht van de euthanasiecommissie, die eveneens door de wet wordt bepaald, kan onderwerp uitmaken van dit debat. Volksgezondheid heeft enkel administratieve ondersteuning gegeven aan deze commissie, zoals destijds ook gevraagd was. Voor het overige moet deze commissie de wet naleven. Zij moet dus in eer en geweten de door de wet voorgeschreven processen volgen. Het is de taak van de leden van de Kamer om volgende week om af te toetsen of dat ook gebeurt, na lezing van het verslag en de evaluatie.

Mevrouw Van Peel, u had het over die opiniestukken. Als antwoord op elk opiniestuk kunnen er vijf andere opiniestukken geschreven worden. U moet ook nagaan van wie, vanuit welke invalshoek die stukken komen. Wij weten dat dit in het verleden verhitte discussies opgeleverd heeft. Ik herken daar wel bepaalde spelers in. Iedereen heeft natuurlijk het recht om voor zijn mening uit te komen, maar volgens mij is het belangrijker om terug te gaan naar de basis, naar het verslag dat er ligt, en door

ondervragingen na te gaan of er inderdaad hiaten zijn of verbeteringen kunnen worden aangebracht. Als men een evaluatie van de hele wet op zich uitvoert en die eventueel wil remediëren, dan zijn wij opnieuw vertrokken voor een aantal jaren. Die wet is er niet van de ene dag op de andere gekomen. Na deze samenstelling in de Kamer zal er een volgende zijn. Ik ben ervan overtuigd dat dit dossier nog meerdere jaren zal meegaan.

[\(naar boven\)](#)

Catherine Fonck (cdH): Madame la ministre, j'ai parcouru le rapport et pour être tout à fait sincère, j'ai toute une série de questions interpellantes sur la manière dont certaines informations sont données. Il est évidemment important de connaître la législation sur ces données et de savoir comment celle-ci est appliquée.

Avant tout, j'écouterai la commission et les membres qui représenteront la commission fédérale de contrôle d'évaluation de l'euthanasie, la semaine prochaine. Ils auront sans doute un certain nombre d'éclaircissements à donner. Je reviendrai alors vers vous avec des questions plus pointues.

Anne Dedry (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, in dezen is de vergelijking tussen de Belgische frank en de euro wat ongelukkig gekozen. Waar het mij vooral om gaat, is dat psychisch lijden het enige twistpunt is in deze, wat mij betreft, goede euthanasiewet. Als wij gaan werken met verschillende registraties, met verschillende categorieën per jaar, dan voedt dat de tegenstanders van de wet. Dan gebeurt dat niet op basis van de inhoud van de wet. Ik verwacht dat u dat bijstuurt. Wij hebben een goede wet, en uw mening kan ter zake doorslaggevend zijn.

Ik zou zeker niet willen dat wij door een gebrek aan goede aanklappende zorg, zouden moeten inboeten op onze goede euthanasiewet. Dat was mijn bekommernis.

Valerie Van Peel (N-VA): Mevrouw de minister, mij gaat het niet over dat opiniestuk, wel over de vaagheid die men vaak bij de commissies terugvindt, net als in de verslagen.

Ik wil heel duidelijk stellen dat ik geen evaluatie van de wet vraag. Ik sta achter die wet, achter de geest ervan en de wijze waarop deze is opgesteld. Ik vraag veeleer een grondige evaluatie van de uitvoering van de wet, waartoe wij volgende week overigens de kans zullen krijgen. Dat is namelijk nog iets anders; soms moet men al eens durven nagaan of de geest die er toen werd ingestoken, er ook wel voldoende uitkomt.

Op het overige zal ik niet ingaan, want dan zij wij, zoals u terecht zei, wellicht vertrokken voor jaren.

Het incident is gesloten.

[\(naar boven\)](#)